

турци балтаилень¹⁾. Читацитѣ говорятъ турски и се чувствуватъ като турци. Само нѣкои старини около селата имѣ, нѣкои прѣдания и рѣдки езиковни останки издаватъ тѣхното истинско нетурско потекло. Отъ всички селища на Балканския полуостровъ най-непостоянни сж били турскитѣ. Навредѣ личатъ останки отъ стари напуснати турски села: порушени джамии, пространни полета съ полупотънали въ земята турски гробища съ усамотени брѣстове. Мохамеданското гледище, че всичко е отъ Бога и че отъ болестъта не трѣбва да се бѣга, е докарало разорението на множество турска села и цѣли области прѣзъ врѣме на опустошения отъ чума, холера и др. епидемически болести. Съ други думи, отъ сегашнитѣ турски селища не всички отговарятъ по мѣсто на старитѣ.

Сегашнитѣ турски селища въ Македония, съ изключение на градоветѣ и на нѣкои малки уединени селски купчинки, образуватъ три голѣми групи: Крайморска, Саржгѳолска и Вардарска.²⁾ Крайморската група е продължение на голѣмия поясъ турско население, що държи Родопитѣ и слиза до Бѣло море. Отъ долня Места та до Тахино и устието на Струма мнозинството, на мѣста изключителната частъ на населението, е турско. Заедно съ това и градоветѣ Кавала, Драма, Съръ сж населени прѣдимно съ турци. Друга крайморска купчина държи отъ Бешишкото езеро на сѣверъ по склоноветѣ на Бешикъ-дагъ и по Кара-дагъ до Бѣласица. На Халкидика има една купчина — между Солунъ и Касандрийския заливъ. Саржгѳолската група, съ около 130 села, повечето съ чисто турско население, държи между Островското езеро и срѣдня Бистрица. Тамъ сж богатитѣ турски паланки Кайларе, Джумая и отчасти Кожани. Тая турска група служи за прѣдѣлъ между българското и грѣцко население. Вардарската група прилича на поясъ, който се е проточилъ по източния брѣгъ на Вардара отъ Дойранъ, прѣзъ Валандовско, западно Струмишко, Радовишко, Щипско, Велешко, та до Овче-поле при с. Св. Николе (Клисели). Голѣма купчина турци сж се поселили по спусъцитѣ на Плачковица и щипското поле. По-малки купчини има по долнитѣ вардарски тѣснини при Мая-дагъ, куп-

¹⁾ Т. е. нѣкогашни християни станали турци насилствено, съ сѣкира (балтаилень).

²⁾ Срв. повече у В. Кжнчовъ, Македония. Етнография и статистика. София 1900, стр. 58 сл.